

Univerzita Mateja Bela

Pedagogická fakulta

Katedra sociálnej práce

Ružová 13, 974 11 Banská Bystrica

OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

PHDR. MICHAELY ŠAVRNOCHOVEJ, PhD. NA TÉMU:

„Alkoholovo závislý člen v rodine – transversálny pohľad na problematiku“

Aktuálnosť zvolenej témy habilitačnej práce

Posudzovaná habilitačná práca predstavuje snahu autorky o komplexný pohľad na osobu závislú na alkohole, resp. abstinujúcu osobu v kontexte rodinného systému. Autorka predkladanej habilitačnej práce PhDr. Michaela Šavrnichová, PhD. sa predmetnej problematike dlhodobo a systematicky venuje, a preto je aj posudzovaný text koncipovaný ako súbor vedeckovýskumných prác a teoretických štúdií s komentárom, ktorý predstavuje ucelený a tematicky konzistentný celok doplnený viacerými aktuálnymi otázkami týkajúcimi sa predmetnej problematiky, a to tak v národnom, ako aj v medzinárodnom kontexte. Dôležitou súčasťou tematického zamerania habilitačnej práce je aj prehľad kompetencií sociálnych pracovníkov pri práci s klientom so závislosťou a jeho rodinou. Takéto zameranie, ako aj štruktúru habilitačnej práce je možné pokladať za aktuálne na tematicky kompatibilné s vedným odborom sociálna práca. Na základe posúdenia Protokolu o kontrole originality je možné konštatovať, že predkladaná práca nevykazuje známky plagiátu ani výraznejší prekryv v rámci prác s nadprahovou hodnotou podobnosti.

Splnenie sledovaného cieľa habilitačnej práce

Cieľom predkladanej habilitačnej práce je „ponúknuť komplexný pohľad na problematiku alkoholovo závislej osoby a osoby abstinujúcej od alkoholu v kontexte dôsledkov závislosti na rodinu a blízkych, ktorí sú akýmkoľvek spôsobom ovplyvnení závislosťou člena rodiny a často, nie dobrovoľne menia svoje myslenie a správanie voči závislému, voči seba a ostatným. Takto formulovaný cieľ je komplexný, zahrňujúci dominujúce aspekty predmetnej problematiky v ich vzájomných súvislostiach, ako aj

metodologicky prijateľný, pretože umožňuje vlastnou vedeckovýskumnou činnosťou jeho naplnenie. Jeho náročnosť je predovšetkým v potrebe dlhodobo a systematicky sa tejto téme venovať, čo autorka aj dokázala a výsledkom sú publikované texty a doplňujúce komentáre, ktoré spoločne umožnili jeho naplnenie. Predkladaná habilitačná práca tak naozaj ponúka komplexný pohľad na túto tému s výrazným akcentom na význam profesie sociálna práca v tejto oblasti, čo predstavuje nevyhnutný aspekt jej zakomponovania v rámci vedeckých prác v odbore sociálna práca. Z týchto dôvodov považujem stanovený cieľ za primeraný a jeho napĺňanie textom predkladanej dizertačnej práce za úspešné.

Zvolené metódy spracovania habilitačnej práce

Pre autorku habilitačnej práce PhDr. Michaelu Šavrnichovú, PhD. bolo metodologické ukotvenie takto zameranej habilitačnej práce náročnou úlohou. Vzhľadom k tomu, že ide o posúdenie súboru prác, je aj posúdenie metód ich spracovania potrebné na jednej strane oddelenie, ale aj v celom kontexte celej habilitačnej práce. Na základe aplikácie uvedeného postupu je možné konštatovať, že v rámci jednotlivých posudzovaných prác sú metódy spracovania vhodne zvolené, v kontexte zamerania celej habilitačnej práce vznikli z pochopiteľných dôvodov isté diferencie, ktoré je však možné akceptovať. Celkovo je možné konštatovať, že text habilitačnej práce je z metodologického hľadiska dostatočne konzistentný a umožňuje dospieť k relevantným výsledkom. Odporúčaním, či námetom sa javí jasnejšie nastavenie zaradenia teoretických a výskumných štúdií v rámci jednotlivých spracovávaných tém, kde v každej z týchto tém by boli spracované teoretické východiská, výskumné zistenia i prípadné praktické kontexty.

Výsledky habilitačnej práce

Výsledky habilitačnej práce môžeme vnímať v autorkou zadefinovaných kontextoch, ktorými sú rodina so závislým členom, dopad závislosti na členov rodiny, liečebný proces a faktory, ktoré ho ovplyvňujú, zapojenie rodiny do liečby, problematika motivačného

interview a v neposlednom rade význam sociálnej práce v komplexnom procese liečby závislosti od alkoholu v podmienkach Slovenskej republiky. Na základe preštudovania predložených publikačných výstupov, ako aj posúdenia ich kompatibility v podobe predkladanej habilitačnej práce konštatujem, že prezentovaný súbor prác predstavuje kompaktný celok, ktorý prostredníctvom uvedených sprievodných komentárov vytvára vhodný komunikačno-interpretatívny nástroj pre vnímanie prínosu habilitačnej práce ako celku. Autorka svojim textom výrazne prispela k obohateniu teoreticko-empirických reflexií danej oblasti vedeckého bádania, čím je možné posudzovaný text označiť za prínosný a využiteľný v rámci sociálnej práce ako vedy, profesie i študijného odboru. Prezentované výsledky predstavujú pomerne zásadný vklad do vedeckej rozpravy k téme alkoholovo závislého člena rodiny, a to nielen vo vzťahu k posudzovanému textu, ale aj celej vedecko-výskumnej a pedagogickej dráhe autorky.

Otázky na autorku habilitačnej práce

1. Vo Vašej habilitačnej práci sa venujete aj téme spoluzávislosti v rodine s členom závislým od alkoholu. Ide o problém, s ktorým sa sociálny pracovník ako pomáhajúci profesionál vo svojej praxi môže stretnúť, napr. v oblasti výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Aké sú možné prístupy k tejto problematike z hľadiska jej legislatívneho ukotvenia ako súčasti profesionálneho výkonu sociálnej práce?
2. Jedna z predložených prác sa venuje analýze stratégií podpory na doliečovaní alkoholovo závislého člena. Ide o dôležitý predpoklad úspešného zapojenia sa rodiny do procesu liečby. Ako by ste, na základe vykonanej analýzy, identifikovali využiteľnosť analyzovaných stratégií v kontexte podpory doliečovania alkoholovo závislého člena?

Univerzita Mateja Bela

Pedagogická fakulta

Katedra sociálnej práce

Ružová 13, 974 11 Banská Bystrica

3. Autorka sa vo viacerých súvislostiach venuje významnej problematike motivačných rozhovorov a ich využitiu v tejto oblasti. Vedeli by ste uviesť špecifiká motivačného rozhovoru so závislým klientom vo vzťahu k jeho jednotlivým fázam?

Predkladanú habilitačnú prácu na tému „Alkoholovo závislý člen v rodine – transversálny pohľad na problematiku“ autorky PhDr. Michaely Šavrnchovej, PhD. odporúčam na obhajobu a po jej úspešnom priebehu súhlasím, aby bol menovanej udelený vedeckopedagogický titul docent vo vednom odbore sociálna práca.

V Banskej Bystrici 26. augusta 2024

prof. PaedDr. Peter Jusko, PhD.

oponent